Redactiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Tĕrgulŭ Inului Nr. 30.
Scrisorĭ nefrancate nu se primescu. Manuscripte nu se retrimitŭ.
Birourile de anunciurĭ:
Brașovŭ, piața mare, Tĕrgulŭ Inului Nr. 30.
Inserate mai primescŭ în Viena R. Mosse, Haasenstein & Vogler (Otto Maas), H. Schalek, Alois Herndel, M. Dukes, A. Oppelik, J. Donneberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein Bernat; în Frankfurt: G. L. Daube; în Hamburg: A. Steiner.
Prețulŭ inserțiunilorŭ: o seriă garmond pe o colónă 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicărĭ mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o seriă 10 cr. v. a. séu 30 banĭ.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANULU LVI.

„Gazeta" ese în fiă-care di
Abonamente pentru Austro-Ungaria.
Pe un anŭ 12 fl., pe șése lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl.
N-rii de Dumineca 2 fl. pe anŭ.
Pentru România și străinătate:
Pe unŭ anŭ 40 franci, pe șése lunĭ 20 fr., pe trei lunĭ 10 fr.
N-rii de Dumineca 8 francĭ.
Se prenumĕră la tóte oficiele poștale din întru și din afară și la dd. colectorĭ.
Abonamentulŭ pentru Brasovŭ:
a administrațiune, piața mare, Tĕrgulŭ Inului Nr. 30 etagiulŭ I.: pe unŭ anŭ 10 fl., pe șése lunĭ 5 fl., pe trei lunĭ 2 fl. 50 cr. Cu dusulŭ în casă: Pe unŭ anŭ 12 fl., pe 6 lunĭ 6 fl., pe trei lunĭ 3 fl. Unŭ esemplarŭ 5 cr. v. a. séu 15 banĭ. Atâtŭ abonamentele câtŭ și inserțiunile suntŭ a se plăti înainte.

Nr. 48. | Brașovŭ, Mercurĭ, 3 (15) Martie | 1893.

Brașovŭ, 2 Martie v.

Recunoscŭ din când în când și contrarii noștri, că actuala stare de lucrurĭ nu este bună și nu este favorabilă desvoltărei interióre a organismului statului; vĕdŭ și ei, că retragerea de pe têrêmulŭ vieței publice a unui poporŭ de trei milióne și jumĕtate, cum este poporulŭ nostru românescŭ, numai corĕspundĕtóre adevĕratelorŭ interese ale statului nu póte fi.

Pe lângă tóte aceste constatărĭ însĕ vedemŭ, că „patrioții" maghiarĭ își continuă calea nenorocită, pe care au apucatŭ, și nu vorŭ nicĭ măcarŭ sĕ audă de adevĕratele cause, carĭ au pricinuitŭ acéstă îngrijitóre și anormală stare de lucrurĭ, și a cărorŭ delăturare este cu urgență reclamată de interesele bine pricepute ale statului.

Tocmai acum este la ordinea dilei în camera ungară votarea bugetului ministeriului de culte și instrucțiune publică. Se tractéză aicĭ de câteva milióne menite pentru scopurile culturale ale poporațiunei statului.

Cine ar puté crede, că pe Românĭ acestŭ lucru nu i ar privi întru nimicŭ? Nu suntŭ óre și Românii cetățenĭ ai statului și nu au și ei a se lupta cu cele mai marĭ neajunsurĭ materiale pe tóte têrêmurile vieții și desvoltării lorŭ?

Ministrulŭ Csaky se pregătesce sĕ presenteze în curêndŭ dietei proiectulŭ de lege pentru îmbunătățirea lefei învĕțătorilorŭ. Dér îngrijitu-s'a elŭ, ca din bugetulŭ resortului sĕu sĕ pună la disposițiunea confesiunilorŭ nóstre și suma necesară pentru îmbunĕtățirea lefei învĕțătorilorŭ dela scólele nóstre confesionale?

Legiuitorii ungurĭ stăruescŭ, ca din bugetulŭ statului sĕ se înființeze o a treia universitate unguréscă la Dobriținŭ. Dér pentru cultura și înaintarea poporului românŭ ei nu se gândescŭ nicĭ măcarŭ la înființarea unei școle poporale cu limba de propunere română, necum sĕ vrea sĕ țină sémă de vechile postulate ale Românilorŭ, de-a avé și ei academii și universitate!

In astfelŭ de împrejurărĭ, este unŭ sfruntatŭ cinismŭ, o adevĕrată obrăznicia, când adversarii noștri maghiarĭ ne imputa, că nu luămŭ parte la viéța publică și că nu ne înrolămŭ în tabera nicĭ uneia dintre partidele politice maghiare. Carĭ dintre partidele maghiare au manifestatŭ vre-odată celŭ mai micŭ interesŭ față de dreptele postulate ale poporului românŭ? Carĭ dintre aceste au datŭ vre-odată fiă măcarŭ și numai celŭ mai micŭ semnŭ de sinceră bunăvoință față de causele de orĭ ce soiu ale poporului nostru?

Este fórte adevĕratŭ, că e nenaturală starea lucrurilorŭ dela noi în timpulŭ de față; dér décă urzitorii acestei stărĭ de lucrurĭ nefirescĭ, ba monstruóse chiar, continuă și vorŭ continua încă în direcția lorŭ nenorocită de până acum, abisulŭ între ei și între noi va cresce vĕdêndŭ cu ochii.

Și nu suntemŭ noi singurĭ nemulțumițĭ și amărîțĭ de cele ce se petrecŭ și trebue sĕ le esperiămŭ. Ci cu noi suntŭ tóte națiunile nemaghiare, carĭ orĭ câtă silință și-ar da biroulŭ statisticŭ unguresсŭ de a-le escamota, totŭ formézâ la olaltă majoritatea precumpĕnitóre a poporațiunei statului.

Cum dicea numai deunădile deputatulŭ maghiarŭ conte Ladislau Szapary? — „Noi Maghiarii prin nisuințele nóstre de maghiarisare ne-amŭ înstrăinatŭ naționalitățile!"

Nu înțelegŭ odată guvernanții ce va sĕ dică, când unŭ statŭ își înstrăinéză partea cea mai mare a poporațiunei sale? — Décă nicĭ acum nu vorŭ sĕ 'nțelégă, cu atâtŭ mai rĕu pentru ei!

† Grigorie T. Brătianu.

Brașovŭ, 2 (14) Martie v.

Astădĭ frații noștri, amicĭ ai culturei și ai prosperărei némului românescŭ, se vorŭ aduna din tóte părțile în giurulŭ coștiugului multŭ regretatului Grigorie T. Brătianu, aședatŭ în biserica s-lui Gheorge, spre a-i da ultima onóre.

Grigorie T. Brătianu, președintele comitetului centralŭ alŭ Ligei culturale, era iubitŭ de toțĭ pentru zelulŭ sĕu esemplarŭ, cu care își împlinea chiămarea sa, pentru însuflețirea cu care a îmbrățișatŭ causa sfântă a românismului, pentru tactulŭ și consciențiositatea, cu care se străduia a înainta mărețulŭ și nobilulŭ scopŭ alŭ Ligei culturale: „de a apĕra naționalitatea română în contra tuturorŭ persecuțiilorŭ străine seculului și moravurilorŭ europene."*)

Dela înființarea Ligei în Ianuarie 1891 până la mórtea sa Grigorie T. Brătianu a fostŭ unulŭ din cei mai activĭ membri ai comitetului ei. Dela începutŭ elŭ a luatŭ asuprășĭ postulŭ de încredere, ca cassarŭ, și în calitatea acésta a adusŭ marĭ servicii nouei asociațiunĭ. In véra anului trecutŭ după repășirea venerabilului președinte alŭ Ligei, a fostului rectorŭ universitarŭ Al. Orĕscu, Grigorie T. Brătianu fù alesŭ președinte alŭ comitetului institutŭ de congresulŭ Ligei din Maiu 1892 pentru tótă țéra.

Și în calitatea sa ca președinte a condusŭ, la rugarea generală, mai departe agendele de cassarŭ, luândŭ astfelŭ asuprăși o sarcină îndoită de grea, carea a căutatŭ a-i satisface în tóte privințele.

Scimŭ cu câtŭ interesŭ caldŭ Grigorie Brătianu a luatŭ, față cu pressa străină, apĕrarea causei Românilorŭ asuprițĭ, și cu câtă dragoste a îmbrățișatŭ mai alesŭ nisuințele nobile românescĭ ale junimei române.

Pierderea acestui bărbatŭ devotatŭ binelui naționalŭ fi-va dér adêncŭ simțită în tóte părțile locuite de Românĭ și doliulŭ generalŭ va înălța în modŭ estraordinarŭ splendórea ceremoniei funebrale, ce se va sĕvîrși adĭ în biserica s-lui Gheorge.

Incungiuratŭ de simpatiile tuturorŭ Românilorŭ Grigorie T. Brătianu își face drumulŭ celŭ din urmă la mormêntulŭ părințilorŭ sĕi, vrednicĭ luptătorĭ ai némului românescŭ, ca și elŭ. Pĕtrunșĭ de durere și de întristare îlŭ acompaniămŭ și noi cu spiritulŭ și îi dicemŭ: Dormĭ în pace sufletŭ nobilŭ!

*) Manifestulŭ Ligei dela 24 Ianuarie 1891.

CRONICA POLITICA.

— 2 (14) Martie

Diarulŭ germanŭ „Gegenwart" din Berlinŭ se ocupă într'unŭ articolŭ cu stările maghiare. „In dieta maghiară" — se dice în articulŭ — „ședŭ scriitorĭ de diare, dér vai de acela, care traduce în publicŭ într'o limbă europénă ceva ce ar strica Maghiarilorŭ, ce ce li-ar strica nimbulŭ liberalismului lorŭ. De repețite orĭ a cerutŭ parlamentulŭ în contra acestora „aplicarea severă a legilorŭ". Pressa germană este servită de biroulŭ de pressă ministerialŭ, cea liberală primesce bucurosŭ ce i-se trimite, fiind-că vine dela liberalĭ; conservativii primescŭ, fiind-că suntŭ scirĭ oficióse. Cine se și raporteze despre stările maghiare? Cei câțĭva corespondențĭ din Budapesta suntŭ cunoscuțĭ și potŭ fi controlațĭ. Ei 'șĭ perdŭ terenulŭ, décă vorŭ agita în contra „națiunei" domnitóre. Décă vorŭ înjura guvernulŭ, séu oposiția, acésta li-se va erta — numai într'o cestiune nu trebue a trăda limba secretă, (adecă cea maghiară, pe care numai puținĭ o înțelegŭ): In cestiunea naționalitățilorŭ. Și domnii se pricepŭ sĕ „clarifice" și se „instruéscă" streinătatea asupra lucrurilorŭ, carĭ se petrecŭ. Nicĭ o națiune nu e așa simțitóre, ca cea

FOILETONULŬ „GAZ TRANS."

Briganții din Sonnino.

Nuvelă de Otto Rŏse.

(10) (Urmare.)

V.

In camera de durmitŭ, care fù destinată pentru prisonierĭ, petrecù profesorulŭ érășĭ o nópte înfricoșată. Deși puté fi liniștitŭ de sórtea sa și a fiicei sale, totușĭ îlŭ cuprinse o mare temere. Capulŭ îi era greu și visurĭ îlŭ chinuiau, chiar și atuncĭ când deschidea ochii, în carĭ simțea o durere străpungĕtóre. In spre diminéță 'i treceau fiorĭ recĭ dela capŭ prin spinare și prin membre; înțepenitŭ de frigŭ se ghemuia sub plapomă și tremura atâtŭ de tare, încâtŭ patulŭ de ferŭ zîngănia și consilierulŭ, turburatŭ în somnulŭ sĕu de diminéță, se întórse și borborosì câteva cuvinte; tocmai visase, că terțianii sĕi au érășĭ de lucru cu profesorulŭ lorŭ de francesă și că batŭ doba pe soba classei.

Bietulŭ profesorŭ nu mai puté de frică, cu voce înădușită strigà: „Lidio! Lidio!" și bătù în păretele camerei. Lidia nu rĕspunse; dér Aurelianŭ sărì din patŭ întrebândŭ cu compătimire pe bolnavŭ, că ce doresce. Acesta îlŭ privì miratŭ cu ochii sĕi întunecoșĭ și'lŭ rugà sĕ-i dea țóle mai calde și ceva de bĕutŭ, căcĭ limba i-se lipea de cerulŭ gurei; mai înainte de tóte dorea pe Lidia.

Aurelianŭ își luà țólele sale de lână și acoperì pe profesorŭ, îi dete apă, se îmbrăcà repede și bătù la ușa camerei. Nicĭ unŭ rĕspunsŭ. Elŭ bătù și mai tare — nu se mișca nimicŭ. Cu o nerăbdare febrilă se svĕrcolea bolnavulŭ. „Bate cu pumnulŭ!" strigà elŭ cu voce răgușită și Aurelianŭ, pentru ca sĕ-lŭ liniștéscă, făcù o larmă, încâtŭ consilierulŭ sărì spăriatŭ din patŭ și în beția sa de somnŭ începù o vehementă Filipică în contra rĕutăcioșilorŭ terțianĭ.

„Dumnedeule, de ce nu aude ea?" strigà Aurelianŭ plinŭ de témă.

„Ea e asasinată", sbierà profesorulŭ, sărì din patŭ ca unŭ nebunŭ și smâncì ușa. Unŭ biletŭ fâlfâi în curentulŭ produsŭ prin deschiderea ferestri și a ușei, dér bărbații nu'lŭ observară. Privirile lorŭ erau ațîntite asupra patului, care încă nu era atinsŭ.

Unde dispăruse Lidia? Pe ușe nu eșise nimenea în timpulŭ nopții, acésta o scia profesorulŭ, care nu durmise nicĭ unŭ momentŭ. Póte sĕ fi eșitŭ pe feréstră, dér acésta da spre unŭ abisŭ amețitorŭ.

„Lidia mea, Lidia mea!" strigà profesorulŭ copleșitŭ de durere și se năpusti asupra patului ei golŭ. Degetele sale, carĭ slăbiseră cu totulŭ, se încleștară în perinĭ, pe când elŭ se tânguia cu voce sfâșiitóre și se acusa pe elŭ însușĭ. Numai elŭ era de vină la acéstă nenorocire.

Elŭ mânase la mórte pe fiica sa, care era totulŭ pentru elŭ, pentru care lucrase și se luptase elŭ. Elŭ era călăulŭ fiicei sale! La cuvintele aceste, pe carĭ le dise pe grecesce, se înfurià, își rupse hainele și putù fi îmblândițŭ numai de carabinerĭ, carĭ audindŭ larma, alergaseră încóce, puseră mâna pe bolnavŭ și 'lŭ aședară în patulŭ Lidiei, unde acoperitŭ cu țóle, începù sĕ tremure de frigŭ, Aurelianŭ îi da ceaiu ferbinte, ca sĕ bea.

„Afurisite frigurĭ", dise unŭ gendarmŭ cu capulŭ legatŭ.

„*Corpo di Madona*", borborosì brigadirulŭ, scărpinându-se după urechiă, „afurisită glumă! Astădĭ ar fi trebuitŭ sĕ fimŭ în Terracina, și pasĕrea cea mai minunată a sburatŭ!"

„Nu vei fi decoratŭ, fărtate", observà celălaltŭ.

Brigadirulŭ rĕspunse numai prin o înjurătură, dér plinŭ de bunătate trimise unŭ curierŭ după mediculŭ din Piperno.

Aurelianŭ desfășurà o activitate demnă de admiratŭ. Era, ca și când vorbele Lidiei avură unŭ efectŭ fărmecătorŭ asupra lui; căcĭ savantulŭ, dealtmintrelea atâtŭ de stângaciu, făcea serviciulŭ pe lângă bolnavŭ, ca și o soră de caritate. Elŭ poruncea sĕ se încăldéscă petrii în focŭ, le învĕluia în lână și le punea sub picióreле bolnavului; elŭ pregătea beuturĭ calde, le da bolnavului

maghiară, și adecă față de împutarea, că-i lipsesce liberalismulŭ, deórece nicĭ o „națiune“ nu esploatéză în modŭ atâtŭ de obraznicŭ liberalismulŭ, pentru ca sĕ acopere *tirănia.* La ei însémnă a fi liberalŭ când ții la lucrurĭ rele, numai sĕ asigură puterea“....

*

Privitorŭ la alegerile sêrbescĭ se telegrafiază din Belgradŭ, cu data de 10 Martie, că partida liberală a câștigatŭ o mulțime de mandate, mai alesŭ în provincia. Se dă cu socotéla, că liberalii vorŭ avé o maioritate de 85, ér radicalii 45. Dintre 31 orașe 20 au alesŭ liberalĭ, 9 radicalĭ. In Pirot și în Ciaciak se vorŭ face balotagii. Corifeii radicalilorŭ Pasicĭ, și Tausanovicĭ, au eșitŭ învingĕtorĭ în Belgradŭ și Alexinac. După o telegramă din 11 Martie guvernulŭ n'are decâtŭ o majoritate de 9 voturĭ și abia décă va mai primi 4—5 voturĭ. Resultatulŭ alegerilorŭ este: dintre 134 mandate 70 liberale, 60 radicale și 4 progresiste.

*

Se telegrafiază din Dublinŭ, că la 10 Martie n. Parnelliții au ținutŭ acolo o mare adunare, discutândŭ **asupra proiectului home rule.** Partida a primitŭ unŭ proiectŭ de resoluțiune în care declară, că poporulŭ irlandesŭ nu póte primi definitivŭ și satisfăcĕtorŭ nicĭ unŭ planŭ home rule, care n'ar corĕspunde condițiunilorŭ, pe carĭ le-a pusŭ Parnell în conventulŭ naționalŭ ținutŭ în Iunie 1891. — O altă telegramă din Londra aduce scirea, că Salisbury, Balfour și Churchill, primindŭ o deputațiă a comercianțilorŭ de frunte din Irlanda, conducĕtorulŭ acesteia le a cetitŭ o adresă în care se arată, că proiectulŭ home-rule, décă s'ar primi, ar aduce marĭ pagube bunăstărei înfloritóre a Irlandei. Salisbury a asigurat deputația despre simpatiile ce-i nutresce și a sfătuit'o sĕ nu șĭ pérdă curagiulŭ, accentuândŭ totodată, că semne îmbucurătóre se ivescŭ, carĭ arată, că mișcarea publică în contra bilului home-rule, este în crescere în Anglia. — Inimicii liberalului Gladstone mișcă tóte pietrile, numai ca sĕ i facă piedecĭ și sĕ zădărnicéscă marea și umanitara lui reformă.

Memorandele episcopatului catolicŭ.*)

II.

Dămŭ, în estrasŭ, și textulŭ memorandului adresatŭ guvernului ungurescŭ.

„Inaltŭ ministeriu reg. ung.! Evenimentele trecutului apropiatŭ, *pacea religiósă turburată*, au adusŭ cu sine, că fiă-care cetățénŭ alŭ patriei privesce cu viu interesŭ la programulŭ, pe care, în numele înaltului guvernŭ, d lŭ ministru-președinte l'a așternutŭ dietei in 21 Novembre a. tr. Dér cestiunile bisericescĭ puse în acestŭ programŭ nu numai că n'au liniștitŭ, dér mai vîrtosŭ au ațîțatŭ și mai multŭ spiritele și așa destulŭ de neliniștite“.

Corulŭ episcopescŭ stabilesce dreptŭ vătĕmare împrejurarea, că sub pretextulŭ modificărei legei din 1868 și a ordinațiunei din Februarie, sĕ plănuesce introducerea matriculei civile generale, recepțiunea religiunei mosaice, liberulŭ esercițiu religionarŭ și căsĕtoria civilă obligătóre. Față de acésta memorandulŭ aséménă starea de până acum cu planulŭ guvernului. Pune întrebarea, ca de ce nu se delătură ordinațiunea vătĕmătóre, care se referesce la legea din 1868 printr'o *compensațiune?* și de ce în locŭ de acésta guvernulŭ caută alte reforme? Episcopatulŭ, luândŭ la esaminare aceste patru proiecte ale guvernului, le-a aflatŭ păgubitóre atâtŭ pentru biserică câtŭ și pentru patriă.

I. *Confesiunea copiilorŭ născuțĭ din căsĕtorii mixte.* In obiectulŭ acesta purcede memorandulŭ dela ordinațiunea din Februarie. „Acésta este cestiunea propriă a dilei, a cărei resolvare forméză o necesitate publică și care, născută independentă de orĭ ce altă cestiune, independentŭ este și adĭ față de celelalte proiecte ale noului programŭ. Cine este pătrunsŭ de nisuința seriósă, ca pe lângă asigurarea intereselorŭ statului, sĕ restabiléscă în patria nóstră liniștea și pacea religionară, acela înainte de tóte trebue sĕ limpedéscă acéstă vechiă cestiune. Ordinațiunea din Februarie dispune curatŭ în cestiune religiósă, adecă de aceea, că la care confesiune aparținŭ copiiĭ născuțĭ din căsĕtorii mestecate și a fostŭ esmisă cu scopulŭ directŭ, de a aduce la valóre art. de lege 53 din 1868, ca a unei legĭ imperative și cogente. Atâtŭ art. de lege 53 din 1868, câtŭ și ordinațiunea din Februarie, care s'a esmisŭ în favorulŭ legii din 1868, chiar ca lege și ca ordinațiune luate, aduse în cestiune religiósă, au pășitŭ peste marginea puterii statului și suntŭ vătĕmătóre pentru biserica nóstră. Dér grea este și acea vĕtămare, care se pricinuesce bisericei nóstre și dreptului credincioșilorŭ noștri garantatŭ prin constituțiă, și prin *dispoșițiunea concretă* a acelei ordinațiunĭ și legĭ.

„Sfânta biserică catolică, nicĭ-odată n'a aprobatŭ căsĕtoria mestecată, ba din potrivă i s'a opusŭ, s'a silitŭ a o împedeca, și din cause însemnate și sub condițiunĭ carĭ asiguréză principiile de credință, permite căsĕtoria mestecată, ér una dintre aceste condiții este, ca *copiiĭ de ambele sexe* născuțĭ din căsĕtoriile mixte *sĕ fiă crescuțĭ în credința catolică.* Dela condițiile acestea nu se póte abate; numai pe lângă aceste condițiunĭ permite și binecuvêntă căsĕtoria mixtă a credincioșilorŭ ei... Décă art. de lege 53 din 1868 și ordinațiunea din 26 Februare 1890 rĕmânŭ în vigóre, atuncĭ dispoșițiunile aceste despóie pe credinciosulŭ catolicŭ de libertatea îndreptățită și nepresoriptibilă, de-a urma unei dintre cele mai însemnate fapte a vieții, adecă de-a ținé credința și legea bisericei sale. Față cu acéstă grea vătĕmare nu dorimŭ, decâtŭ sĕ li-se dea credincioșilorŭ catolicĭ din Ungaria libertatea, de a trăi în religiunea sfântă câștigată, în semnŭ de moștenire, dela regele nostru alcătuitorŭ de patriă, Sf. Stefanŭ, sĕ aibă libertatea neîmpedecată de a hotărî, față de consoții lorŭ de religii diverse, ca copiiĭ sĕ fiă crescuțĭ *toțĭ* în credința catolică: pentru acésta ceremŭ, ca ordinațiunea din 26 Februarie 1890 sĕ fiă anulată, ér art. de lege 53 din 1868 sĕ se modifice așa, ca religia copiilorŭ născuțĭ din căsĕtorii mestecate, s'o hotăréscă tatălŭ“.

Pe basa principiului reciprocității, memorandulŭ urgitéză deplina esercitare liberă a religiunei catolice.

„Acéstă apĕrara a dreptului și libertății privesce pe statŭ, ér nu aceea, ca elŭ sĕ stabiléscă criterii deosebite în judecarea cestiunilorŭ bisericescĭ, ce se ivescŭ. Peste mĕsura acésta însĕ a trecutŭ ordinațiunea din Februarie și deaceea, naturalŭ, ea a trebuitŭ sĕ provóce turburare, și încurcătură. Și cu tóte, că unŭ membru competentŭ alŭ înaltului guvernŭ a recunoscutŭ pe față în dietă, că prin ordinațiune preoții catolicĭ au venitŭ în coflictŭ cu datorințele lorŭ oficióse, totușĭ ea încă este în vigóre și adĭ, ba pe basa ei mai mulțĭ dintre preoții catolicĭ suntŭ espușĭ sicanelorŭ și pedepselorŭ“.

După memorandŭ, rĕulŭ acesta se putea delătura prin revisuirea legii din 1868.

„E lucru lămuritŭ, că inducerea în matriculă este numai o consecență a aparținerei de cutare religiă și orĭ ce corporațiune religiósă nu póte inscrie în matriculă, decâtŭ pe acela, care s'a alăturatŭ lui ca membru confesionalŭ. Fiind însĕ că ordinațiunea din Februarie a dispusŭ în privința împlerii matriculelorŭ natura vătĕmătóre a criteriului o póte forma numai învĕțătura singuraticelorŭ corporațiunĭ, carĭ circumscriu susceperea. *Legea civilă* nu póte înscrie pe nime ca membru alŭ bisericei catolice, séu alŭ altei corporațiunĭ religióse, décă acela, respective corporațiunea, nu-lŭ privesce, conformŭ învĕțăturilorŭ sale, ca membru alŭ ei“.

Memorandulŭ accentuéză aicĭ, că pretensiunea catolicilorŭ nu este de natură a face silă morală asupra libertății consciinței altorŭ creștinĭ.

„Scie tótă lumea, că décă sponsii promitŭ, că-șĭ vorŭ cresce copiiĭ în catolicismŭ, se împărtășescŭ de *solemis assistentia*; décă nu atuncĭ de *passiva assistentia*; décă nu se îndestulescŭ nicĭ cu acésta, atuncĭ *și căsĕtoria lorŭ încheiată înaintea preotului protestantŭ o ținemŭ de validă.* De aicĭ urméză, că sponsii, tocmai așa cum se potŭ hotărî pe partea nóstră, se potŭ hotărî totŭ așa, ca toțĭ copiiĭ ce i vorŭ nasce sĕ și-i créscă în religia protestantă. *Atêrnă dela ei.* Și deși hotărîrea sponsilorŭ nu ne privesce pe noi, totușĭ ceremŭ, ca sĕ se codifice libera lorŭ hotărîre față de religia și crescerea copiilorŭ lorŭ, fiindcă stă limpede înaintea nóstră adevĕrulŭ, că numai în astfelŭ de modŭ putemŭ asigura libertatea îndreptățită a credincioșilorŭ noștri de-a urma religiei lorŭ“.

Memorandulŭ se provócă apoi la proiectulŭ episcopatului așternutŭ camerei magnațilorŭ în 4 Iunie an. tr., care consideră legea din 1868 nu ca pe-o dispoșițiune *imperativă*, ci numai *declarativă* și totŭ odată a cerutŭ modificarea ei în interesulŭ libertății tuturorŭ confesiunilorŭ recepte. De astă-dată încă cere déră, ca ordinațiunea din Februarie sĕ fiă retrasă, ér legea din 1868 séu modificată, séu interpretată în modulŭ arătatŭ.

II Matriculele civile. „Nu tragemŭ la îndoială, că statulŭ are dreptŭ de-a purta matricule proprii, prin organele sale proprii, asupra nascerilorŭ, deceselorŭ și căsĕtoriilorŭ; dér de multe orĭ, precum în aceste, așa și în alte afacerĭ însemnate, pentru noi nu este normativŭ *quid iuris*, ci *quid consilii.* Din punctŭ de vedere civilŭ dispoșițiunea acésta este cu desăvêrșire de prisosŭ; căcĭ din matriculele civile totŭ aceeașĭ scie statulŭ, ce a sciutŭ și până acum din matriculele bisericescĭ, ba încă până acum a sciutŭ fără de-a fi avutŭ cheltuelĭ, pe când introducêndu-se matriculele civile, aceste vorŭ costa pe statŭ marĭ cheltuielĭ. Pe lângă acésta este mare întrebare, décă potŭ fi organele civile persóne destulŭ de încredere, carĭ ca martorĭ cu esperiență mijlocită (testis oculatus) nu vorŭ purcede în funcțiunea lorŭ, cum purcedŭ preoții. De altfelŭ cumpănirea acestorŭ lucrurĭ este tréba statului; din punctŭ de vedere bisericescŭ, noi avemŭ observarea, că vorŭ rĕmâné mai mulțĭ copii nebotezațĭ și că acéstă matriculă civilă se presentă ca antemergătórea căsĕtoriei civile.“

Spune apoi memorandulŭ, că preoții catolicĭ totŭ așa de puținŭ vorŭ puté satisface acelorŭ pretensiunĭ din vorbirea-programŭ a ministrului președinte, carĭ ar obliga pe preoțĭ sĕ arate religia copilului născutŭ, cum dice legea, la ceea

---

*) La subscrierile episcopilorŭ din memorandulŭ adresatŭ monarchului, obvine de douĕ orĭ numele episcopului Paul Szmrecsany, ca episcopŭ de Zipsŭ și ca representantŭ alŭ archiepiscopului de Agria, Samassa, care este bolnavŭ. Aceste din urmă cuvinte au fostŭ omise în Nr. de erĭ.

și-i ridică capulŭ acestuia pe perinĭ, cu o îngrijire delicată. Elŭ frecă cu flanelă membrele înțepenite ale pacientului și-șĭ îndeplinea serviciulŭ ca și o femeiă

De unde scia elŭ secretele îngrijirei de bolnavĭ, deórece elŭ nu le esercitase nicĭodată? Amorulŭ cu radele sale binecuvêntate îșĭ aruncase în inima învĕțatului sĕmênța, care începù sĕ încolțéscă...

Elŭ căută prin vorbe dulcĭ sĕ însufle curagiu bolnavului. Elŭ îlŭ mângăià în privința sorții Lidiei, care de sigurŭ fugise, ca sĕ esopereze eliberarea. Aurelianŭ era însușĭ chinuitŭ de îndoiélă; elŭ se apropiase de feréstră și privì cu gróză abisulŭ. Unde căduse Lidia? Inima i-se strînse, elŭ tremură și se retrase dela feréstră. Dér nu! Sórtea nu puté fi atâtŭ de crudă față de amorulŭ sĕu!—

Bolnavulŭ zăcea obositŭ și murmura din când în când câte o vorbă neînțelésă. In fine se păru, că înțepenirea sa descrescea: elŭ da sĕ înțelégă, că picióręle sale suntŭ încăldite. Aurelianŭ rĕsuflă ușuratŭ, dér o aparițiune mai rea îlŭ înfricoșa. Profesorulŭ începù sĕ se vaiete de căldurĭ marì; pulsulŭ sĕu, care mai înainte părù stînsŭ, începù sĕ bată repede și cu putere. Frigurile îlŭ sbiciuiau pe nenorocitŭ, care acum îșĭ aruncă plapoma, se ridică din așternutŭ și abia se lăsà a fi ținutŭ de îngrijitorulŭ sĕu. Fața îi ardea, striga, că 'lŭ dóre capulŭ și tindea mâna după vasulŭ de bĕutŭ, pe care Aurelianŭ i-lŭ da necontenitŭ. Totdeodată începură și fantasiile de frigurĭ. Elŭ vorbea de rĕposata sa soțiă, se acusa de disparițiunea Lidiei, blestĕma pe Virgilŭ și pe Horațŭ și apoi isbucnì în strigătulŭ sfășiitorŭ: „Călăulŭ propriei mele fiice!“ După aceea cădŭ pe patŭ; îșĭ acoperì ochii cu mânile sale, și privì spăriosŭ împrejurŭ, ca și când s'ar fi temutŭ de fantome.

In pausele, carĭ urmară după astfelŭ de isbucnirĭ, se audia în odaia laterală, cum consilierulŭ se plimba repede în sus și în josŭ. Dênsulŭ era totŭ atâtŭ de iritatŭ, ca și bolnavulŭ de frigurĭ. Elŭ se încerca a-șĭ face curagiu recitândŭ maxime antice, dér filosofia anticilorŭ nu putù sé-i restaureze echilibrulŭ sĕu sufletescŭ, ce-lŭ perduse prin apropierea celui greu bolnavŭ. Elŭ recita mecanicŭ sentențele, căcĭ gândulŭ sĕu nu era la cuvintele recĭ ale înțelepciunei. Óre fostulŭ sĕu amicŭ nu se lupta alăturĭ cu frigurile mortale? Și elŭ, consilierulŭ, nu făcea nimicŭ, ca sĕ ușureze sórtea nefericitului. Elementulŭ predominantŭ în caracterulŭ consilierului era o inimă bună și simțitóre. Plinŭ de compătimire se apropià de ușa camerei și privî înlăuntru. Totușĭ bolnavulŭ, care era legatŭ la capŭ, îlŭ privì cu nisce ochĭ ardĕtorĭ așa, încâtŭ consilierulŭ încremenì de spaimă, se trase înapoi și se preumblà din nou prin odaiă *„Heu! heu! guantum mutatus!“* Vai! Vai, câtŭ s'a schimbatŭ. Elŭ credea, că vede deja în fața colegului sĕu urmele morții.

Aurelianŭ nu mai cunoscea gróza. Cu resignațiune îșĭ împlinea serviciulŭ de bolnavĭ. Cu credință sta elŭ la patulŭ bolnavului și era o privelisce mișcătóre sĕ vedĭ cum tênĕrulŭ savantŭ ajuta pe bĕtrânulŭ colegŭ, îi da de bĕutŭ și-i aședa perinile.

Intr'aceea trecea pe via Appia, care tae în linia dréptă mocirlele, trăsura poștei cu trei cai spre Veletri. Clopoțeii dela cai sunau veselŭ și în sórele de diminéță strălucea pulberea de pe drumŭ ca aurulŭ și argintulŭ. Pe capră și în interiorulŭ trăsurei ședeau neguțătorĭ de póme, de vinurĭ și de vite din Terra di Lavoro, carĭ fumau și conversau. Intrégă societate se mira, că locurile cele mai scumpe ale diligenței erau ocupate de femei dela munte, carĭ de altmintrelea erau fórte sgârcite.

Acele, carĭ ședeau pe perinĭ, nu erau cerșitóre: cea mai bĕtrână, o femeă mândră, avea unŭ lanțŭ de aurŭ la gâtŭ și cercei scumpĭ în urechĭ. Cea mai tênĕră avea trăsurĭ fine și ținută elegantă.

Aceste persóne, carĭ stêrniseră curiositatea celorlalțĭ, erau Lidia și ospĕtărésa.

Cum veniră ele aicĭ?

Lidia cu o di mai înainte se gândise multŭ, cum sĕ micșoreze prinsórea lorŭ. Epistola, ce-o scrisese Aurelianŭ

ce nu s'a ajunsŭ nicĭ prin ordinaţiunea din Februarie.

„Ordinaţiunea din Februarie a pusŭ în reliefŭ esenţa vătĕmărei, ca adecă statulŭ sĕ hotărescă de ce religiă sĕ se ţină copilulŭ. Vatĕmarea acésta însĕ ar susta în tótă deplinătatea ei, orĭ se va folosi statulŭ de matricula confesională, orĭ de cea civilă şi tocmai pentru aceea matricula civilă, nu póte duce la restabilirea păcii religionare“.

(Va urma).

SCIRILE ḑILEI.

— 2 (14) Martie.

Agitaţiunile în favórea guvernului cu privire la politica sa bisericéscă se continuă în tóte municipiile locuite de Maghiarĭ. Interesante suntŭ enunciaţiunile, ce le facŭ. Astfelŭ representanţii oraşului Debreţinŭ ḑicŭ, că nu numai, că aprobă politica bisericéscă a guvernului, ci aştéptă, ca faţă cu mişcarea contrară, guvernulŭ şi dieta sĕ introducă matriculele civile, căsĕtoria civilă obligătóre, libertatea religionară şi deplina reciprocitate a confesiunilorŭ *în interesulŭ unităţii şi alŭ liberei desvoltărĭ a statului unitarŭ naţionalŭ maghiarŭ.* — Va sĕ ḑică de acéstă unitate e vorba, şi nu de aceea, ce este în interesulŭ bine înţelesŭ alŭ tuturorŭ popórelelorŭ şi confesiunilorŭ acestui statŭ.

—x—

Sinodulŭ parochialŭ gr. or. din cetatea Braşovului a hotărîtŭ ca în anulŭ acesta sĕ încépă cu zidirea bisericei, pentru care se întreprinsese o colectă încă înainte cu câţĭva anĭ. Ea se va zidi după modelulŭ bisericei ortodocse din Viena, în piaţa Braşovului (tĕrgulŭ grâului) unde se află astăḑĭ casa parochială; frontulŭ cu turnulŭ va fi spre piaţă, ér biserica în curte.

—x—

La universitatea Francisco-Iosefină din Cernăuţĭ în semestrulŭ de érnă au fostŭ înscrişĭ de totŭ 305 studenţĭ, între carĭ 91 Românĭ. La facultatea teologică au fostŭ înscrişĭ 60 studenţĭ ord. şi 1 extraord., între carĭ 47 stud. ord. Românĭ; la facultatea iuridică 177 ord. şi 18 extraord., dintre carĭ 37 stud. ord. 14 extraord. Românĭ; la facultatea filosofică au fostŭ 15 stud. ord. şi 14 extraord. 2 stud. ord. şi 1 extraord. Românĭ; la cursurile farmaceutice a participatŭ între 20 stud. 1 Românŭ.

—x—

Cursŭ pentru notarĭ. Ministrulŭ de interne, după cum cetimŭ în foile maghiare, va deschide în curêndŭ optŭ cursurĭ pentru calificaţia notarilorŭ.

—x—

Nunta principelui bulgarŭ. Se scrie din Sofia, că consiliulŭ comunalŭ a votatŭ 100,000 francĭ, dreptŭ sumă de cheltuelĭ pentru primirea ce i-se va face principelui după cununiă. După cum spune ḑiarulŭ bulgarŭ „*Svoboda*“. cununia se va face în ḑilele prime ale lui Aprilie.

—x—

Federaţiunea republicană socialistă a Seinei (Francia) şĭ-a publicatŭ programa pentru viitórele alegerĭ generale politice. Étă punctele principale din acestŭ programŭ: Revisuirea constituţiei, desfiinţarea senatului şi a preşedinţiei republicei; miniştrii sĕ aibă dreptulŭ de a face parte din cameră, autonomia comunală, despărţirea bisericei de statŭ; magistratura electivă şi justiţia gratuită, impositulŭ progresivŭ, reducerea prin lege a órelorŭ de lucru la 8 pe ḑi, naţionalisarea băncii Franciei, a minelorŭ şi a căilorŭ ferate.

—x—

Sfântulŭ mormêntŭ în flăcărĭ. O telegramă aduce scirea, că în biserica sfântului mormêntŭ din Ierusalimŭ a isbucnitŭ focŭ Sâmbăta trecută. Coperişulŭ bisericei a arsŭ de totŭ.

—x—

Din partea Reuniunei pentru ajutorarea vĕduvelorŭ române sĕrace din Braşovŭ şi Săcele amŭ publicatŭ la timpulŭ sĕu o dare de sémă, în care la înregistrarea ofertelorŭ s'au străcuratŭ două greşelĭ, ce suntemŭ rugaţĭ a-le rectifica în sensulŭ, că d na *Zoe Conţescu* din locŭ a contribuitŭ nu 7, ci *10 fl.*, ér ofertulŭ d-lui *Iónŭ Popea* din Brăila este de *20 fl.*, şi nu de 20 francĭ.

—x—

Fraţĭ carĭ se dueleză. In Lüttich s'a întêmplatŭ ḑilele trecute, că doi fraţĭ s'au duelatŭ. Causa duelului a fostŭ o tînĕră şi frumósă fată, pe care o iubiau amêndoi fraţii Şi fiindcă fata n'a sciutŭ pe care sĕ alégă din doi, ei s'au hotărîtŭ sĕ alégă glonţulŭ. Dér în zadarŭ, căcĭ nicĭ unulŭ nu s'a nimeritŭ. Tribunalulŭ din Lüttich i a pedepsitŭ cu închisóre aspră.

ACADEMIA ROMÂNA.

Sesiunea generală din anulŭ 1893.

Raportulŭ secretarului generalŭ asupra lucrărilorŭ făcute în anulŭ 1892—93.

(Urmare.)

Felix Bamberg, şi a făcutŭ de timpuriu unŭ nume prin scrierea sa asupra Revoluţiunei francese din 1848, alcătuită după acte autentice şi convorbirĭ cu bărbaţii, carĭ au luatŭ parte la acestŭ însemnatŭ evenimentŭ istoricŭ. Acestŭ renume şi l'a măritŭ prin două scrierĭ, carĭ tracteză despre transformarea Orientului europeanŭ făcută prin Tractatulŭ de Paris din 1856, care atinge directŭ tótă istoria modernă a României. Intr'unŭ volumŭ de şése sute pagine, care conţine Istoria Orientului europeanŭ dela Tractatulŭ de Paris până la Tractatulŭ de Berlin, Regatulŭ nostru ocupă unŭ locŭ de onóre. A patra parte a acestui volumŭ vorbesce despre noi şi conţine istoria relaţiunilorŭ Principatelorŭ române cu Pórta Otomană şi cu Rusia, istoria mişcărei din 1848 în România şi a resultatelorŭ dobêndite pentru ea prin Tractatulŭ de Paris, caracteristica domnie lui Cuza Vodă şi relaţiunea evenimentelorŭ, carĭ s'au succedatŭ până la isbucnirea rĕsboiului din 1876, acţiunea română-rusă dinaintea Plevnei şi aşeḑămêntulŭ făcutŭ din Tractatulŭ din Berlinŭ din 1878. Dela Colson, Neigebaur şi Ubicini nicĭ unŭ scriitorŭ strĕinŭ nu a tractatŭ cu cunoscinţe mai amĕnunte şi cu mai multă căldură afacerile românescĭ, decâtŭ Bamberg. Espunerea lui e superióră printr'unŭ imensŭ materialŭ documentalŭ, pe care se sprigineşce, printr'o esperienţă dobêndită într'o activitate politică de patru-ḑecĭ de anĭ, şi printr'unŭ talentŭ, care i a asiguratŭ o posiţiunea din cele mai marcante printre istoricii timpurilorŭ moderne.

Academia a fostŭ representată prin delegaţiunĭ de membri la tristele ceremonii ale îmormêntării celorŭ trei regretaţĭ colegĭ decedaţĭ în ţéră.

O representare de aceeaşĭ natură a făcutŭ Academia, prin însărcinarea dată d-lui N. Ionescu, la înmormêntarea marelui cetăţénŭ Dumitru Brătianu, care nu a fostŭ membru alŭ Academiei, dér a fostŭ ministru alŭ Instrucţiunei publice la 1867 şi în acéstă calitate a presidatŭ şedinţa de inaugurare a Academiei şi a patronatŭ constituirea şi începutulŭ activităţii sale. In amintirea acestorŭ fapte Academia s'a creḑutŭ datóre a ḑice cuvêntulŭ sĕu de recunoscinţă către memoria patriotului ilustru.

Academia a participatŭ în anulŭ trecutŭ la serbarea unui evenimentŭ pe atâtŭ de îmbucurătorŭ pe câtŭ este de rarŭ. Venerabilulŭ nostru colegŭ, G. Bariţiu, privitŭ de întregŭ némulŭ românescŭ cu cea mai înaltă veneraţiune pentru munca sa neobosită de şése decenii în luminarea şi înălţarea naţiunei. a împlinitŭ, la 12 Mai trecutŭ, 80 de anĭ ai vieţei sale. Academia, care a fostŭ fericită a numĕra dela a ei înfiinţare pe d lŭ Bariţiu între membrii sĕi, a luatŭ parte la serbarea, care s'a făcutŭ cu acéstă ocasiune la Sibiiu. Colegii noştri d niĭ V. A. Urechiă, Gr. Stefănescu, Gr. G. Tocilescu, P. Poni şi I. Vulcanŭ au representatŭ Academia, înmânândŭ Nestorului scriitorilorŭ românĭ o adresă de felicitare a Academiei.

Ascultândŭ relaţiunea d lorŭ colegĭ V. A. Urechiă şi Gr. Tocilescu despre serbarea dela Sibiiu, precum şi scrisórea de mulţămire a d lui G. Bariţiu, Academia — în şedinţa dela 29 Maiu — a decisŭ a publica într'unŭ volumŭ o culegere din scrierile cele mai caracteristice eşite din condeiulŭ d lui Bariţiu în decursulŭ lungei sale activităţĭ literare şi politice începêndŭ dela 1838. Cu alegerea şi coordonarea scrierilorŭ, carĭ vorŭ forma acéstă publicaţiune, s'a însărcinatŭ o comisiune compusă din d-nii D. Sturdza, Gr. G. Tocilescu şi Nic. Densuşianu.

(Va urma.)

Mulţămită publică.

Rotbavŭ, Ianuarie 1893.*)

Comitetulŭ parochialŭ alŭ bisericei române gr. or. din Rotbavŭ, în comitatulŭ Braşovului, îşĭ ţine de cea mai sântă datorinţă ca şi pe acéstă cale sĕ esprime cea mai profundă mulţămită domnilorŭ, carĭ s'au milostivitŭ a contribui pentru edificarea şcólei nóstre. Asemenea aducemŭ ferbintea nóstră mulţămită respectabilului d-nŭ *Dr. Aurel Mureşianu*, care a bine voitŭ a publica gratis în preţuitulŭ ḑiarŭ „Gazeta Transilvaniei“, atâtŭ Licitaţiunea pentru ḑidirea şcólei şi Apelulŭ pentru ajutorŭ, câtŭ şi acéstă Mulţămită publică. Aducemŭ mai departe profunda nóstră mulţămită tuturorŭ acelorŭ domnĭ, carĭ în urma „Apelului“ trimisŭ de parochulŭ nostru Iónŭ Leucescu a colectatŭ şi trimisŭ ofrande marinimóse. Acei p. t. d-nĭ, carĭ au contribuitŭ, suntŭ următorii:

Din comuna *Rotbavŭ*, la cumpĕrarea teritoriului curţii, unde s'a edificatŭ şcóla, parochulŭ nostru Ioanŭ *Leucescu* a dăruitŭ frumósa sumă de *400 florinĭ.* George Radu sen. 50 fl. Iónŭ Bordeanŭ 50 fl. Petru Mureşanŭ 5 fl. Maria Iónŭ Mocanu 5 fl. George Radu sen. şi Iónŭ Bordeanŭ împreună au cumpĕratŭ două crucĭ de tinichea, carĭ s'au pusŭ pe coperişulŭ şcólei, cu 11 fl. 50 cr.

Din *Braşovŭ* prin stăruinţa parochului nostru Iónŭ *Leucescu*, umblândŭ pe acasă, dela următorii Biserica S. Nicolae din Scheiu 50 fl. Filiala Albina 25 fl. Domnii: Diamandi Manole 10 fl. Iónŭ Petricŭ protopresbiterŭ 5 fl. Petrache Zănescu comerc. 5 fl. Tache Stănescu comerc. 5 fl. Iónŭ Lengeru, adv. 3 fl. G. G. Stefanovicĭ comerc. 3 fl. N. Şustai 2 fl. I. Duşoiu 2 fl. Mihailŭ Rusu, not. reg. cerc. 2 fl. A. Bârsanŭ, prof. 2 fl. Simeonŭ Damianŭ, adv. 2 fl. D. Eremiasŭ, nepoţii 2 fl. G. G. 2 fl. I. I Teclu 1 fl. Librăria Ciurcu 1 fl. Dumitru I. Pascu 1 fl. Vasile Voina, preotŭ 1 fl. Nicolae Ghighiniţă 1 fl. Petru Fara 1 fl. P. P. 1 fl. G. N. 1 fl. D. Iarca j., zarafŭ 1 fl. Florea Pernea, zarafŭ, 1 fl. C. Voicu j. zarafŭ, 1 fl. Teodorŭ T. Christanŭ, zarafŭ, 1 fl. Iónŭ Bratu, birtaşŭ, 1 fl. Teodorŭ Spuderca, cofetarŭ 1 fl. D. Făgărăşanŭ, prof. 1 fl. Octav. Sorescu adv. 1 fl Petru Nemeşŭ notarŭ publicŭ 1 fl. Stefanŭ Frigătorŭ, calfă 50 cr. Georg Depner, birtaşŭ 1 fl. Iónŭ Vodă, notarŭ com. în Poiana-Mĕrului 1 fl. George Proca, învĕţ. Rêşnovŭ, 1 fl. Köpe Istv. sen., plugarŭ în Satulungŭ 1 fl. N. Mocanu, neguţătorŭ în Cernatŭ 2 fl. Niţă Moţioc, economŭ în Cernatŭ, 1 fl. Wilhelm Stener, comerc. în Rotbavŭ, 1 fl. Neagoe Popea, economŭ de oi în Satulungŭ, 1 fl. Iónŭ Debu, parochŭ în Vulcanŭ, 1 fl.

(Va urma.)

*) Intârḑiată din causa lipsei de spaţiu. — Red.

Scirĭ telegrafice.

Bucurescĭ, 14 Martie. Tóte societăţile din capitală vorŭ lua parte cu drapelele lorŭ la înmormêntarea lui Grigorie T. Brătianu. Secţiunile Ligei vorŭ fi representate prin delegaţiunĭ. Studenţii se vorŭ presenta în corpore.

Literatură.

A apărutŭ:

Epistola către Diognet, traducere de *I. V. Paşcanŭ*, catechetŭ la şcóla de copile şi de băetĭ din Cernăuţĭ (strada Transilvaniei), Nr. 1 din biblioteca societăţii culturale „Lumina“. Editura societăţii. Form. 8⁰ de 19 pag. Preţulŭ 25 cr.

DIVERSE.

Superstiţiunea în vechime. Pe la finea secolului trecutŭ, unŭ medicŭ din München, cu numele Sänftl, întrebuinţa ca medicamentŭ pentru orĭ-ce bóle o icónă a Fecióreĭ-Maria, pe care bolnavii sĕi trebuiau sĕ o lingă. — In biblioteca oraşului Heckingen se află o ordinaţiune a Principelui de Hohenzollern, datată din 18 Februarie 1725, în care se promite unŭ premiu de 5 fi. orĭ cărui locuitorŭ, care îi va aduce, mortŭ sĕu viu, trupulŭ unui vrăjitorŭ. — In Sevila a fostŭ arsŭ la 1781 unŭ strigoiu, despre care vecinele susţineau, că ar fi ouatŭ óuĕ. — Când Ludovicŭ alŭ XI, regele Franciei, căḑuse într'o bólă grea, la ordinulŭ medicului sĕu de curte, Coctier, a trebuitŭ sĕ se scalde timpŭ de mai multe ḑile în sânge de copii. — In secululŭ alŭ XV învĕţaţii se ocupau multŭ cu aflarea aşa numitului „osŭ alŭ nemurirei“, despre care se credea, că nu póte sĕ piéră în vecĭ. Se ḑicea, că acestŭ „osŭ alŭ nemurirei“ este unŭ corpŭ fară greutate şi că elŭ formézā simburulŭ, din care se va forma corpulŭ omenescŭ după înviere. Mulţĭ medicĭ s'au străduitŭ sĕ găsescă acestŭ osŭ, despre care cei mai mulţĭ credeau, că este ascunsŭ în corpulŭ omenescŭ, numai câtŭ nu-lŭ potŭ afla.

Proprietarŭ **Dr. Aurel Mureşianu.**

Redactorŭ responsabilŭ: **Gregoriu Maiorŭ.**

---

ambasadei germane din Roma o păstră ea la sine, în locŭ sĕ o trimétă pe poştă. Ea conferi multă vreme cu ospătărésa; acésta, ca femeiă cu minte, era la începutŭ în contra planului Lidiei, dér după ce primi câte-va monede aurŭ, se învoi. Lidia se îmbrăcă cu hainele fiicei ei. Lucrurile merseră de minune. In camera posomorită cei trei savanţĭ şi carabinerii, ţinură pe Lidia de Catarina.

După ce se odihniră puţinŭ în osteriă plecară amêndouĕ la lumina lunei spre Posta de Mesa, unde în ḑorĭ de ḑi avea sĕ plece posta la Veletri.

Când rĕsări sórele, amêndouĕ şedeau în diligenţă şi plecau pe drumulŭ printre mocirle.

Pela amiaḑĭ Lidia urca Capitolulŭ, pentru ca sĕ dea scrisórea la ambasada germană. Ea se ruşina din causa îmbrăcămintei ei. La ambasadă nu se uimiră de plângerea ei. Casulŭ, că turişti germanĭ erau arestaţĭ, ca făcêndŭ parte din internaţională, se întêmpla fórte desŭ. Afacerea avea sĕ se pună repede în ordine şi spre séră Lidia avea sĕ priméscă rĕspunsulŭ.

Dér într'aceea unde sĕ se ducă ea? Ospătărésa o luà cu sine spre Piazza Montanara, unde intrară într'o osteriă.

Prea curêndŭ se afla Lidia înaintea uşei cancelariei. Ea trebui sĕ aştepte; dér iritarea o împinse afară pe piaţa liberă înaintea palatului Caffarelli, unde se apropia de terasa Capitolului. Sórele tocmai apusese în dosulŭ muntelui Gianicolo şi lumina numai ferestrele vilelorŭ şi a colinelorŭ de pinĭ şi maslinĭ. O aromă plăcută se afla în cetatea eternă şi din amurgulŭ violetŭ alŭ Tibrului rĕsunau clopotele de séră, învitândŭ la odihnă.

Şi în inima Lidiei, sbuciumată de durere, intră pacea cerescă. Ea credea în mântuire, biruinţă şi fericire şi cu Ave Maria alŭ clopotelorŭ se ridică totdeodată o rugăciune ferbinte din inima ei, spre celŭ Atotputernicŭ.

(Va urma.)

Cursulu pieței Brașovŭ

din 11 Martie 1893.

Bancnote românescĭ	Cump.	9 52	Vênd.	9 55
Argintŭ românescŭ	„	9 48	„	9.53
Napoleon-d'orĭ	„	9.58	„	62.
Galbinĭ	„	5.58	„	35 690
Ruble rusescĭ	„	—.—	„	—.—
Mărcĭ germane		58.80	„	59.10
Discontulŭ 6—8% pe anŭ.				
Lire turcescĭ	„	—.—	„	—.—
Scris. fonc. „Albina" 6%		—.—	„	—.—
„ „ „ 5%	„	—.—	„	—.—
Imperialĭ		—.—	„	

Cursulŭ la bursa din Viena

din 13 Martie 1893

Renta de aurŭ 4%	115.60
Renta de hârtiă 5%	—.—
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare aurŭ	122.85
dto argintŭ	120.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (prima emisune	95 60
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (2-a emisiune)	97.50
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ungare (3-a emisiune)	153.-
Bonurĭ croato-slavone	144.50
Bonurĭ rurale-ungare	98 90
Despăgubirea pentru dijma de vinŭ ungurescŭ	98 60
Imprumutulŭ cu premiulŭ ungurescŭ	117 75
Losurile pentru regularea Tisei și Seghedinului	148 50
Renta de argintŭ austriacă	989.—
Renta de hârtiă austriacă	401.50

„VICTORIA"

Institutŭ de creditŭ și economii, societate pe acții în ARAD.

Inchierea socotelelorŭ anului 1892.

Contulŭ Bilanțului.

ACTIVE.		fl.	cr.
Cassa în numerariŭ		20401	67
Cambii în portofoliu		511093	85
Împrumuturĭ hipotecarĭ		163704	—
Împrumuturĭ pe efecte (Lombard)		5905	—
Diverse conturĭ debitóre		14061	54
Efectele proprii		1012	—
Mobiliar	1130 fl. 48 cr.		
10% amortisare	113 „ 05 „	1017	43
		717195	49

PASIVE.		fl.	cr.
Capitalŭ de acții 1000 acții à 100 fl.		100000	—
Fondulŭ de reservă		17882	67
Fondulŭ de pensiune		1500	—
Depunerĭ spre fructificare		535207	67
Deposite de cassă		12546	11
Dividende neridicate		222	—
Interese transitóre anticipate		6370	51
Creditorĭ		26936	43
Veniturĭ transpuse din 1891.	267 fl. 25 cr.		
Venitulŭ anului 1892	16262 fl. 83 cr.	16530	08
		717195	49

Arad, la 31 Decemvre 1892.

Nicolae Oncu, directorŭ esecutivŭ.

Sava Raicu, comptabil.

Pap Ignație m. p., *V. Mangra* m. p., *Dr. Georgiu Vuia* m. p., *Dr. Petco Lazar* m. p., *Georgiu Lazar* m. p., *Dr. Nicolae Ciaclan* m. p., *Aurel Suciu* m. p., *Anton Karácsonyi* m. p.

Bilanțulŭ presentŭ esaminându-se conform legilorŭ și statutelorŭ și asĕmânându-se cu cărțile principale și ausiliare s'a aflatŭ întru tóte esactŭ.

Arad, 9 Martie 1893.

Comitetulŭ de supraveghiere:

Petru Truța m. p. *Vasile Papp* m. p. *Niculae Marcu* m. p.

Contulŭ profitului și perderilorŭ.

EȘIRĬ.		fl.	cr.
Interese la depunerĭ		22220	11
Contribuție		4650	49
Chirie		384	—
Salare		4690	99
Porto		653	21
Spese de protest		97	40
Competința de timbru		90	59
Pro diverse		64	29
Spese: Tipăriturĭ, inserțiunĭ, recuisite de cancelarie, lumină și diverse spese		1467	10
10% amortisare din mobilarŭ		113	05
Descriere la cambii		517	—
Venitulŭ transpusŭ din 1891	267 fl. 25 cr.		
Venitŭ curatŭ din 1892.	16262 fl. 83 cr.	16530	08
		51478	31

VENITURĬ.	fl.	cr.
Interese de escompt	42028	97
Interese hipotecarĭ	8804	51
Interese de Lombard	317	58
Venitulŭ efectelorŭ proprii	60	—
Venitulŭ transpusŭ din 1891	267	25
	51478	31

Aradŭ, 31 Decembre 1893.

Nicolae Oncu directorŭ esecutivŭ

Sava Raicu comptabilŭ.

V. Mangra m. p., președinte. *Dr. Petco Lazarŭ* m. p., *Georgiu Lazarŭ* m. p., *Ignație Pap* m. p., *Dr. George Vuia* m. p., *Dr. Nicolae Ciaclan* m. p., *Anton Karátsonyi* m. p., *Aurelŭ Suciu* m. p.

Contulŭ presentŭ a profitului și perderilorŭ esaminându-se conformŭ legilorŭ și statutelorŭ și asemănându-se cu cărțile principale și ausiliare s'a aflatŭ întru tóte esactŭ.

Arad, 9 Martie 1893.

Comitetulŭ de supraveghiare:

Petru Truția m. p. *Vasilie Papp* m. p. *Nicolae Marcu* m. p.

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașovŭ.